

Fríggjadagur
21. februar 1997

hygg & hoyr

8 síður at
taka úr

Hann grevur og granskar í bankamálinum:

Tolin og treiskur

– Tað er ein kampur tí eingin útflyggjar av egnum vilja tilfar, sum tey kunnu vænta verður vent ímóti teimum sjálvum



ÁKI BERTHOLDSEN

–Toln og treiskni.

Tá ið vit spyrja Ronnie Thomassen, hvørjar eginleikar, hann heldur eru teir mest avgerðandi hjá honum, svarar hann úttan at blunka: Toln og treiskni.

Ronnie Thomassen hevur arbeitt í sjónvarpinum síðani fjölmiðlamáli, eitur „research“.

Har hevur hann havt eina einastu uppgávu: At grava í og granska bankamálið.

Hann ger tað, sum á ffinum fjölmiðlamáli, eitur „research“.

Men av tí at sjónvarpið er undirannað, hevur hann síðani á nýggjarið setir fólk í starv burturav at kanna eitt ávíst evni.

Men at granska og kanna bankamálið er hansara fremsta uppgáva.

Hetta er fyrstu ferð ein føroyskur fjölmiðil setir fólk í starv burturav at kanna eitt ávíst evni.

Men tað er heilt vanligt aðraðaðni.

Ivan Niclasen, sum er programleiðari í sjónvarpinum, sigur, at bankamálið er eitt sera fløkt og umfangandi mál, sum sjónvarpið leggur sera stóran dent á at

lýsa.

– Uppgávan hjá Ronnie Thomassen er at fáa samanhag í alt keldutilfarið um bankamálið, so at tað verður lættari hjá tíðindafólki at fáa yvirlikt yvir málið og at brúka tað tilfar, sum er.

– Ronnie Thomassen hevur í síni útbúgving arbeitt nógv við spurninginum um m.a. alment innlit og bankamálið. Tí hildu vit tað vera náttúrligt, at netupp hann fekk arbeidd at greina bankamálið fyri okkum.

Ivan Niclasen sigur, at tey halda, at tað er ein fyrimunur at hava fakfólk til slíkt arbeiði, tí fakfólk hava øðrvísi og betri fortreytir enn journalistar at kanna og granska ávíst serlig evni.

Sjálvur hevur Ronnie Thomassen ikki hug at tosa um sínar fakligu fortreytir fyri kanningararbeiði sínum í bankamálinum, tí hann heldur ikki, at tað hevur nakrandu serligt við hetta at gera.

Bankamálið er lykilin

Ronnie Thomassen sigur, at tað var Hogni Hoydal, sum byrjaði hetta arbeiði sum hann nú hevur yvirlikt.

– Hann savnaði nógv tilfar um bankamálið, m.a. í síni frítíð. Men hann hevði ov nógv at gera til at hann nakrantíð fekk stundir at kanna tilfarið gjølligari og at skipa tað.

Ronnie Thomassen sigur, at í fyrsta umfarið var arbeiðið hansara at kanna tað tilfar, Hogni Hoydal savnaði saman.

Men so er uppgávan sjálvandi eisini at savna meiri tilfar, sum hevur við málið at gera.

Men hvi hevur netupp bankamálið so stóran týdning, at fólk verður sett at arbeiða við tí burturav?

– Bankamálið er eitt sera rúgvismikið mál. Tí tað er ikki bara eitt bankamál. Tað er nógv meiri umfangandi enn bara ein spurningur um tað, sum er farið fram í Føroya Banka og Sjóvinnubankanum. Bankamálið er eitt politiskt mál. Tað ber ikki til at taka tað burturúr úr eini heild.

– Bankamálið er í roynd og veru ein spurningur um tann danska Føroya politikkinn og gongdin í honum seinastu árin. Sjálvandi er bankamálið eitt mál fyri seg. Men tað bleiv eisini

katalysator, sum setti so nógv annað í gongd.

Ronnie Thomassen sigur, at nógv stóð á í ríkisfelagsskapinum undir Klaksvíkstriðum.

– Nú elvdi bankamálið til eina nýggja kreppu. Sjóvinnubankin elvdi til búskaparkreppuna. Men tað var partabrávaumbýtið í Føroya Banka, sum elvdi til kreppuna ímillum Føroyar og Danmark.

Hetta var fyrstu ferð, at eitt púra samt løgting stóð saman um eitt mál ímóti donskum myndugleikum.

Av tí sama er bankamálið blivið til eitt politiskt mál um føroyapolitikkin hjá donskum stjórnini.

Tolin og treiskur

Ronnie Thomassen sigur, at sjónvarpið er í ferð við sína egnu kanning um bankamálið.

– Men okkara kanning er ikki bundin av einum ávíst um arbeiðssetningi, eins og arbeiði hjá bankakanningarnevndini er tað.

Er henda kreppan í ríkisfelagsskapinum so álvarslig, at hon fer at fáa avleiðingar fyri víðurskiptini ímillum Danmark og Føroyar?

Sjónvarp Føroya er farið í holt við eitt nýskapandi tiltak í føroysku tíðindaverðini. Og tað er at seta fakfólk í starv til burturav at kanna og granska eitt ávíst evni: Í hesum føri bankamálið.

Ronnie Thomassen er maðurin, sum hevur fingið hesa uppgávu.

Hann sigur, tað er ein kampur at fáa tilfarið og fremstu eginleikarnir, ið krevjast í slíkum arbeiði er toln og treiskni og at tú ert væl skipaður.

Tað hevur Ronnie Thomassen ikki hug at svara til enn.

Hann sigur, at úslitið av teimum kanningum, hann ger, verður lagt fram í eini serligari sending um banka-

málið.

Sendingin verður í juni mánaða, og tá fer sjónvarpið kanska at koma við sínari meting um tey víðurskiptinum, sigur Ronnie Thomsen.

Sum eitt puslispæl

Ronnie Thomassen sigur, at hansara arbeiðið er sum at leggja eitt puslispæl.

– Tú hevur bara rammurnar. Uppgávan er so at finna brikkarnar og leggja teir á rætt pláss. Fleiri brikkar tú fært, týðilgari verður myndin.

Hogni Hoydal hevur longu fingið teir flestu listarnar yvir ymisk málsoki.

Hann hevði eisini savna nógv tilfar.

Men eitt er at savna tilfar saman. Eitt annað er at seta tað smana í eina heild. Og tað hevði Hogni Hoydal ikki umstøður til. Hetta er tað, eg royni at gera, sigur Ronnie Thomassen.

Men hvør fyrimunur er at lata fakfólk á ymsum økjum gera slíkt arbeiði, heldur enn journalistar?

– Eitt fakfólk finna nógv ar dyr og lata tær upp, sum journalisturin ikki hevur møguleika at síggja.

– Fakfólkið hevur eina metodiska bakgrund og er kanska betri ført fyri at síggja logikkinn í arbeiðnum hjá ymsum myndugleikum.

Fakfólkið dugir kanska betri at útvega grundarlagið undir ymsum tíðindum, men journalisturin dugir betri at skriva tíðindini og at bera tey fram.

Hann heldur, at tað hevði verið ein vinningur fyri journalistikkinn, um fleiri fakfólk vóru at greiða ymsar uppgávar. Men tað krevst, at tað er ein javnvág ímillum fakfólk og journalistar, tí verður yvirvág av fakfólki, kann tað henda, at eingin verður at bera tíðindini so væl fram, sum tey eiga.

Tolin og treiskur

Eitt tað besta amboðið er danska lógin um alment innlit har ið myndugleikar hava skyldu at útflyggja tilfar um ávíst mál.

– Tað er strævið og krevur bæði tolni, treiskni og krevur at tú ert væl skipaður.

Hann sigur, at tað er ein kampur at fáa fatar á tí tilfari, hann biður um.

– Eingin myndugleiki fer av egnum vilja at útflyggja tilfar, sum kanska verður brúkt ímóti teimum seinni, sigur Ronnie Thomassen.

– So tað er ein togan aftur og fram at fáa tað ymsa tilfari, tí ofta verður roynt at snúva sær undan at útflyggja tilfar.

Í Føroyum hava vit eisini eina lóg um alment innlit.

Men Ronnie Thomassen hevur fyribils ikki hug at gera viðmerkingar til, hvussu hann heldur at hon hon riggar, og, hvussu vit umsita hana.